

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	240 Lei.
Fél évre	120 Lei.
Egy negyed évre	60 Lei.
Egy hóra	20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti
díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Császári Helytartó Vas-
útak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regale Ferdinand I.
(Császári Helytartó) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerekesztő: STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, január 12.

Házasság és politika.

Nagyfontosságú külpolitikai esemény színhelye volt a minap a sinajai királyi kastély. A betegségből csak az imént felépült jugoszláv király, Sándor, eljegyezte Mariora román királyi hercegnőt. Politikai eseménnyé emeli ezt a tény az a körülmény, hogy Jugoszlávia Romániának tőszomszédja és így nem lehet külpolitikai szempontból közömbös Romániára nézve, mily érzelmi szálak fűzik Jugoszlávia uralkodóját hozzá. Ez eljegyzés következtében a szerelem szálai kapcsolják össze Belgrádot Bucurestivel s így előreláthatólag hamarosan meleg barát ság fogja felváltani azt a feszültséget, mely a két ország között a béketárgyalások folyamán már-már felborulással fenyegetett.

Különösen a Bánát kérdése volt az, amely a két ország közvéleményét izgatta és idegessé tette. A beavatottak tudni vélték, hogy a Bánát miatt háborúra kerül a sor a két ország között. A civakodásnak az oka a békekonferencia egyik legszerencsétlenebb döntése: a Bánátnak, ennek az ideális földrajzi és gazdasági egységnek kettéosztása volt. A meg-

kötendő fejedelmi frigy — külpolitikai szempontból legalább — nyugvópontra fogja juttatni ezt a rendkívül kényes kérdést. Hogy a még mindig háborgó bánati felkelés — innen is, túl is — megfogható-e nyugodni és bele fognak-e törödni a békekonferencia által teremtetett természetellenes helyzetbe, az más kérdés.

Ez a román-jugoszláv házassági frigy azonban más szempontból is fontos. A szerb-orosz kapcsolat, mely évtizedek óta sarkpontja volt a balkáni kérdésnek, tudvalevőleg az orosz bolsevizmus dacára sem szűnt meg még ma sem. Hogy pedig Oroszország Besszarábia miatt nem nézi jó szemmel a megnövekedett Romániát, az köztudomású. A román külpolitikának tehát fölötté ügyes sakkhuzása volt, amikor Oroszország legjobb és legmegbízhatóbb barátját Románia családi érdekelt ségbe vonta az eljegyzés által. Alig tételezhető fel ugyanis, hogy Jugoszlávia, melynek trónján román királyi hercegnő ül, orosz támadás esetén a legrosszabb esetben is ne tanusítana legalább jóakarattal semlegességet Romániával szemben. A királyi házasságok tudvalevőleg nem tisztán az ura-

lódók szívbeli magánügyei, hanem külpolitikai megfontolások is döntő súllyal esnek latba létrejövételüknél. S ha most Sándor király eljegyezte Mariora kör. hercegnőt, a jugoszláv irányadó külpolitikai tényezőknek már előre le-

kellett számolniuk azzal, hogy a Romániával való jó szomszédi viszonyt nem áldozhatják fel az orosz barátságnak. Ezért is fontos külpolitikai esemény a kötendő frigy.

Take Jonescu nem mond le.

(Az erdélyi néppártiak értekezlete.)

BUCURESTI. Az Adeverul írja, hogy Take Jonescu a legközelebbi napokban kihallgatáson jelenik meg a királynál, amely alkalommal részletesen informálja a királyt a politikai helyzetről és a kormány pozíciójáról. A parlament helyzete és a kormány többségének kérdése teljesen bizonytalan, azonban a miniszterelnök, dacára ennek, nem tér ki az első szavazás elől. Bizalmatlansági szavazás esetén Take Jonescu a felelősséget a parlamentre hárítja, míg ha előbb vonul vissza, vállalja érte a felelősséget. (RTI.)

BUCURESTI. Az Epoca szerint a bukovinai képviselők feltétlenül támogatják Take Jonescut. Ennek legfőbb oka az, hogy tétő alá akarják hozni a választójogi reformot, mert egész Bukovina közvéleménye követeli az új választásokat. (RTI.)

CLUJ. Az erdélyi néppárti Képviselők keddi értekezletén, amely tegnap délelőtt kezdődött és a késő esti órákig tartott, az erdélyi képviselők és szenátorok egyrészt Mihályi Tivadarnak, másrészt Goga Octaviannak jelentették be csatlakozásukat. Az utóbbi nem jelent meg az értekezleten, hanem Csíksán maradt és csak titkáriját küldte el, hogy közölje vele az eredményt.

BUCURESTI. Az Epoca írja, hogy több szenátor és képviselő az Argetoianu által január 15-ére egybehívott értekezleten szét fogja bomlasztani a néppártot. (RTI.)

Bucuresti. Take Jonescu hível szerint a miniszterelnök semmi esetre sem fog a parlament megnyitása előtt lemondani, nehogy azt higgyék, hogy nincs bátorsága a parlament előtt megjelenni. (RTI.)

Kritika

az aradi táncosokról.

Beszélgjenek bármint az aggodalmaskodók, — régis csak béke van már. Cenzura, ostromállapot, rendkívüli intézkedések, határzár, leblokkád, — mind-mind csupa hazugság, — mert ma már visszavonhatatlanul béke van. Nyugalom, melyre oly sóvárogva vártak éveken keresztül az emberek, hogy most már dühösen és lármásan örülnek a békének és egy örületes tánc és mulatságlázban tombolják ki magukat. Ez nemcsak Aradra áll, ahol az idei év rekordot fog jelenteni a bálók, zsurok, soirek és mulatságok egész sorozatával, de egész Európában így van.

A háboruban elfásult, agyongyötört társadalomból vad és duhajos táncok formájában robbant ki a szunnyadásra kényszerített játékos kedve. Az tény, hogy a béke legtespedtebb napjaiban sem volt Aradon arany bál és táncsal-

egybekötött mulatság, mint az idén előkészületben van, — és soha annyi tánciskola és kolon nem működött, mint most. Behozzák ugyancsak a háború mulasztásait, nemre, korra, felekezetre és társadalmi állásra tekintet nélkül.

Komoly családapák és tisztas családanyák, agglegény-kort taposó öreg fiúk és a csecsemő korúak, szegények és gazdagok, boldogok és boldogtalanok, kávésok és táncosok, hölémek és nyárspolgárok, életuntak és életművészek, bankosok és szatócsok, világpolgárok és hazafiak, liberálisok és avarokanások, politikailag megbízhatók és politikailag megbízhatatlanok, lakásigénylők és utlevélvárók, valódi és álhirlapírók, költők és parasztok — és mindenki, aki csak él és lélekszik ma Aradon, — az vagy shimmyt táncol, vagy shimmyt tanít. És Istenem, milyen rosszul táncolnak? És milyen elképesztő egyéni akciók indulnak meg „shimmy” védjegy alatt? És milyen táncmestertások történnek egy-egy bálban,

vagy kolonban? Ha a fánkoskedvű fiatal ember a shimmy alapgömbjéből kiindulva idétlenül és felszegen két-három ugrást csavarint jobbra és balra, — azt mondja erre, hogy ez a legújabb figura, ő ezt Bécsben látta a Parisienne Tabarinban, viszont a Jándingban csavarintás nélkül táncolják. A van stepp és on stepp, mely egészen a fantáziára van bízva. Elnéztem a múlt héten valamelyik zsufolt bálon, mikor az összevissza kavargó táncteremben az egyik táncfenomén „van stepp” címén állandóan olyan furcsa mozdulatokat csinált, amit az orvostudomány rosszindulatu görcsöknék nevez. A táncos ezt szívósan „van stepp”-nek nevezte. De hát a tudomány és művészet között gyakran vannak ilyen vigasztalan el-lentétek...

A boszton és valzer, — ezek a régi, szép és művészi táncok, — valósággal eltűntek a bál táncrendekről, — mert ezeket tudni kell, — és főleg nem lehet a bál megkezdése előtt 5 perccel megtanulni. A valzert valaki vagy tud-

ja, vagy nem tudja, míg a modern táncokat senkisé és mindenki tudja. Az idek, tulságosan érik szezonnak egyelőre csak azt az eredményt lehet lerögzíteni, hogy kezdve a borbély és fodrász ipar derék és rokonszenves képviselőjéül, föl a haute volée tündöklően zárkózott, illatos előkelőségig — alig akad egy-kettő, aki egy tánczsúri bírálatát megállhatná, — és mégis mindenki táncol, — ami vég eredményben nem baj, — mert inkább táncoljanak az emberek, mint verseket írjanak, vagy gyilkoljanak. — de az már kétségtelen, hogy ez az abnormalis táncdüh, mélyenvágó társadalmi jelenség. A háború egyik sajátságos reakciója. A shimmy bizarr rángatózása par excellence egyenes utalás az idegsejtekre, amit szegény katonák a halálrémelettől, vagy légnyomástól kaptak a fronton. Az új esztendő küszöbén mégis csak azt kívánjuk, hogy inkább egy rettenetes táncjárvány a századik hatványon, mint egy ici-pici spányol járvány, akár köbgyököt vonja is abból.

Ferdinánd Belgrádba megy

(Februárban lesz az esküvő.)

BELGRÁD. A szerb sajtó Sándor szerb király és Mariora kir. hercegnő nászának politikai következményeivel foglalkozik. A Pravda írja: Ferdinánd király a sinajai udvari ebéden elmondott pohárköszöntőjében Románia és Jugoszlávia szövetségének jelentőségére utalt és ezzel semmivé válnak azok a kombinációk, amelyek Budapest és Bucuresti között új államalakulatot terveztek. A többi lap hasonló hangnemben méltatta az eseményt és megerősíti azt a hírt, hogy Ferdinánd király január második felében Belgrádba érkezik.

BUCURESTI. Mariora hercegnő és Sándor király esküvőjét február első felében okvetlen megtartják. (RTI.)

BELGRÁD. A szerb sajtó nagyon rokonszenves hangon ír Sándor király és a román hercegnő eljegyzéséről. Azt írják, hogy Mariora hercegnő diszére fog válni a Karagyorgyevics dinasztának és az országnak. A lapok valamennyien dicsérik Take Jonescut, akinek külpolitikája Romániát erőssé és nagyra fogja tenni. Take Jonescu elégtétellel szemlélheti munkájának gyümölcsét. (RTI.)

A megye egészsége.

(Jobb táplálkozás és ruházódás.)

Dr. Brudean Athanasz megyei főorvos most állította össze a megyei statisztikáját az elmúlt évről. A kimutatásból megállapítható, hogy az 1921. évben sokkal kedvezőbbek voltak a megye egészségügyi viszonyai, mint az 1920. évben. A múlt évben az elhaltak 60 százaléka agykori elgyengülésben halt meg. Az agykori elgyengülés következtében a 60 éven felüliek halnak meg. A halálozások 28 százaléka gyermek betegségek következtében következett be, a gyermekek legnagyobb része két éven alóli volt. A tuberkulózisra mintegy 10 százaléka esett és a többi betegségekben vagy baleset következtében az elhaltak 2 százaléka halt meg. Az 1920. évben az elhaltak 35 százaléka halt meg tuberkulózisban az 1921. évi 10 százalékkal szemben és gyermekbetegségekben 1920. évben 35 százalék halt meg, míg az 1920-as évben agykori gyengeségben meglehetősen kevesen haltak meg. A megyei főorvos a statisztika ilyen nagymértű javulását annak tulajdonítja, hogy most már a gazdasági viszonyok jóval kedvezőbbek, mint voltak ezelőtt. Ennek következtében az emberek jobban táplálkoznak és jobban ruházódnak. Arad megye ezidei statisztikája az ország megyéi között egyike a legjobbaknak.

Az új vasúti vonal nem érinti az Acsevet.

(Koromsay Frigyes vezérigazgató nyilatkozata.)

Hírt adott az Aradi Közlöny arról, hogy a közmunkaügyi miniszterium leiratban értesítette a megyei prefekturát, hogy a nadlac-pecicai vasútvonal klépítését a tavasszal meg fogják kezdeni. Tudvalevő, hogy Pecicán keresztül az Acsev egyik vasúti vonala vezet. Ma ez ügyben kérdést intéztünk Koromsay Frigyeshez, az Acsev vezérigazgatójához, aki a következőket mondotta:

— En is csak a lapokból értesültem arról, hogy az államnak szándéka már tavasszal megkezdeni a nadlac-pecicai vasúti vonal építését. Erről mindeztideig hivatalos értesítést nem kaptunk. Er-

őlyben a régi törvények értelmében olyan esetekben, ha az egyik vasút a másik vonalával kapcsolatban egy új vonalat akar építeni, azt tárgyalásoknak kell megelőzni. Miután eddig erről, mint mondtam, hivatalos értesítést nem kaptunk, tehát meg sem kezdhettek a tárgyalások. A vonal teljesen új vasúti vonal lesz, nem fogja sehol felhasználni az Acsev eddigi vonalait, sem pedig másnémi építményeit. Miután Pecica az Acsev egyik állomása, itt ezen az állomáson kapcsolódnék be az új vasúti vonal forgalma az Acsev forgalmába.

Építsen a város!

Az Aradi Közlöny múlt heti lakásankérjével kapcsolatosan a mai napon Zay Dezső aradi polgár igen érdekes levelet küldött lapunk szerkesztőségének, amely talán a lakásválság megoldására való ügyét valamiképp szintén közelebb viheti a megvalósuláshoz. Levelének főbb részeit itt közöljük:

— A városnak van elég alkalmas telke és eszköze ahhoz, hogy nekilásson a lakásépítésnek. Legsürgősebb kérdés elsősorban a kisebb lakások építése, mely az alábbiak szerint gyorsan, könnyen és olcsón volna végrehajtható. A lakások eszerint egy házban helyezendők el négyesével, a házat kert veszi körül. Minden lakás 300 négyszögöles telken felelne és egy szobából, konyhából, kamrából és mellékhelyiségből állna. Kétszáz ilyen négyes lakás 80—100 ezer leí hasznos bért jelentene évenként. A város az ötven házat két millió leiből felépíthetné. A legalkalmasabb hely erre a Libás-dűlő lenne, ahol a már megkezdett munkásházak folytatódó kiépítése nem is kerülne sokba. A négyes csoportos lakás építésénél félszáz hátsófal, oldalfal, tűzfal és ereszt szükséges. A melléképületek és közös kút költségei szintén sokkal redukálnák az építési költséget. Az utcai kúták építése még inkább, hiszen tíz-tíz család részére egy-egy kút is elegendő lenne. A másik megoldási lehetőség a brasovi Racsmanyi-féle in-

Érdekes terv a lakás- inség enyhítésére.

ditvány lehetne azzal a módosítással, hogy a tervbe vett ötven épületben egy szobás lakások is építendők s így egy négy szobás, egy három szobás lakás lenne a főnyeremény. S a harmincnégy két szobás lakáson kívül még tíz egy szobás villát is építhetnének előszobával. Ez nagyon kevésbe kerülne és a szerényebb családokat is serkentené sorsjegy vételre. Hogy az ötvenezred darab száz leies sorsjegy mind elkeljen, a vidéket is be kell vonni az akcióba. S ha olyan nyerők is akadnának, akik bármely oknál fogva nem akarnának a lakás használatába lépni, úgy ezeknek köteletségévé kellene tenni azt, hogy az átvételtől számított egy hónapon belül a villát nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek adják át. A befolyt összeg természetesen öt illetné. A városnak erre is volna megfelelő telke, még pedig a kaszárnya, vágóhid és a gyermekmenhely között fekvő veteményeskert (régi vásár-tér). Az árverés után eladott házak vételárának husz százaléka a várost illetné meg, így a város is megkapná a beépítésre adott telkek árát s a lakáshiányon is okvetlenül segítve lenne. Ha a városnak nincs pénze a négy-lakásos házak felépítésére, szedje be azt városi pótdadóból. Ha ez a jelen évben meg is terhelné a lakosságot, a kétszáz ház évi haszonbére a jövőben pótdadók szükségessziv csökkenését vonná maga után.

Szakadás a keresztény-pártban

(Héjjas Iván Kecskeméten fellép.)

Budapest. A keresztény-párt hamarosan kettéválik. Körülbelül harmincan megalakítják a keresztény földmives-pártot, a másik részre Haller István vezetésével megmarad keresztény-pártnak, amelynek vezére Ernst Sándor, zászlóvivő pedig dr. Vass József, Bernolák Nándor és dr. Hegyeshalmy Lajos miniszterek. Az új csoport lojálisan támogatja a kormányt, de nem egyesül a kisgazda-párttal. Kecskemét. A Rubinel Gyula halálával megüresedett mandátumért Héjjas Iván pályázik. Hír-

szerint a Kisgazda párt nem állít ellenjelöltet.

Sopron. A város első díszközgyűlésén Budapest képviselőjében gróf Klebelsberg Kuno belügyminiszter, Sopron képviselője, továbbá Sipőcz főpolgármester és Wolff Károly voltak jelen. A Széchenyi szobornál Kluck huszárezredes lóhátról beszédet mondott, majd levétette az ezred zászlójáról a fekete fátyolt, amelyet a kivomuláskor tettek fel. A közönség köréből többen Károly exkirályt és Ostenburgot is éltették. Gróf Klebelsberg, Sipőcz és Thurner Mihály lelkesítő beszédeket mondtak.

Svéd ujságíró

Horthy Miklós kormányzóról.

STOCKHOLM. Cohlert ujságíró, az Aftenbladenban nyilatkozatot közöl Magyarországról. — Horthy Kormányzóval való beszélgetéséről a következőket írja:

— Horthy optimizmussal telve tekint a jövőbe. Nagyban vigasztalja őt az a tudat, hogy külföldi sajtó élénken érdeklődik Magyarországra és a magyar viszonyok iránt.

Cikkének végén Cohlert megjegyzi, hogy Magyarország örvendhet annak, hogy egy ilyen férfi, mint Horthy, áll az ország élén.

Jégpálya az egész város.

(Furcsaságok a sikos aszfalton.)

Tegnap este a havas eső és a hideg északi szél Kercsolyapályává változtatta Arad város utcáit. Különösen a főter járdaja fagyott járhatatlanná. A tipikus korzósok a szokás hatalmától hajtva, ha kimerészkedtek a korzóra, igyekeztek, ha csak tehették rámenekülni az utca közepére, amely tekintet a felgyűlemlett hóra, mégsem volt annyira csuszós, mint az aszfaltot szőtt járda. A biztos alapokon sétálók furcsa, tragikomikus eseteknek lehetnek szemtanúi, ha figyeltek a járdáról menekülni akarókat.

Egy uriaszony a Minorita-templom előtt vajahogyan eljutott a járda közepéig, de ott megállt és nem tudott előre jutni. Mit volt mit tennie, lent a hideg járdára, abban a bizonyos udvarban, hogy onnan nem eshet le. De szabadulni akarván kényelmetlen helyzetéből segítségért kiáltott. Az utca közepén sétálók meghallották a rémes segélykiáltást és a járda szélén összegyűlekeztek.

— Kötelek kell odadölni, mondták egy nyírott barna balusza aradi ügyvéd. De a terv keresztülvihetetlen volt, mert nem volt kéznél kötel. Két bátor fiatalember elhatározta, hogy kiment, a kellemetlen helyzetből az urhölgyet. Az expedíció azonban sikertelenül végződött, mert a két fiatalembert ahogyrálépték a járdára elvágódott. Végül egy rendőr figyelmes lett a gyülekezetre szeges eszékájával rálépett a sikos járdára és kimentette kellemetlen helyzetéből.

A Központi Kávéházban egy kővér uriember jött ki. Csakhamar elvesztette egyenlőjét és elvágódott a járdán. Felállni próbált, de hiába. Végre mentő öfete támadt. Négykézláb állt és úgy kuszolt le a sikos talajról egészen a kocsi közepéig. Este ugy tizenegy óra tájban egy különös és megmagyarázhatatlan esetnek voltunk szemtanúi. A Vadász-kürt-kávéházból egy erősen illuminált állapotban levő ur dülöngözőt ki. Es most jön a csoda, amely Arad város pszichológusainak sokáig fog tápot adni az elmélkedésre. A labilis helyzetben levő ur rálépett a járdára, végigment a főterén és — egyszer sem esett el.

Szomorú következményei is voltak a sikos járdáknak. Gájban két asszony esett el oly szerencsétlenül, hogy az egyiknek a lába a másiknak a keze tört el. A fentiekben kívül számos kisebb baleset történt tegnap este Aradon.

Európa ujjaépítése

A szövetségesek újabb szövetsége.

PÁRIS. A Havas-ügynökség jelentése szerint Cannesben a legfelsőbb tanács határozatot hozott, amely szerint elvileg hozzájárul ahhoz, hogy nemzetközi szindikátusok alakuljanak olyan rendeltetéssel, amely Európa gazdasági ujjaépítésének munkáját és a normális gazdasági felvirágozás helyreállítása érdekében valamennyi nemzet együttműködését biztosítaná. A legfelsőbb tanács ahhoz is hozzájárult, hogy egy ad hoc bizottság megalkulhasson, amelyben egyelőre két angol, két francia, egy olasz, egy belga, egy japán képviselő foglalna helyet és amely más országok képviselőinek bevonásával azonnal hivatalba volna a szervezkedést megkezdni.

CANNES. A legfelsőbb tanács tegnapi ülésén a nagyhatalmaknak egymás között való szerződésének kérdésével foglalkoztak. Lloyd George elaborátumot nyújtott be, amely szerint Anglia, Belgium, Franciaország és Olaszország magukra nézve kötelezőnek ismerjék el azt, hogy nem provokált támadások esetén egymást kölcsönösen segíteni fogják.

A Magyar Szövetség.

(Mik a kormány kitérője?)

CLUJ. Hotopán kisebbségi államtitkárnak a Magyar Szövetség ügyében lefolytatott tárgyalásokra vonatkozólag a Román Távirati Iroda munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A magyarság szervezkedése ügyében kijelentem, hogy a kormánynak határozottan szándékában áll a magyar kisebbségek szervezkedésének ügyét minfenekinek a megelégedésére megoldani.

A tárgyalások egész folyamata alatt jelen volt Metes cluji prefektus, a szervezkedési ügyek referense és amikor az államtitkár felvilágosításokat kért a részletkérdésekről, ő referált neki a szervezkedés jogi alapjairól és ismertette a kérdésben szereplő magyar törvényeket.

A Magyar Szövetség elnöke nyomatékosan kérte az államtitkárt, hogy ha már jóakarattal kezelik a sürgető kérdéseket, a szervezkedés ügyét, amely már oly hosszú ideje vajudik és amely korlátozza a magyarság akciószabadságát, juttassa dülőre. Az államtitkár kifejezésre hozta, hogy az erre vonatkozó hivatalos álláspontja az, hogy a szervezkedésben az összes területek magyarsága vegyen részt. Majd így folytatta:

— A kormány legfőbb kifogása a szervezeti szabályok harmadik pontja ellen irányul, amely megállapítja, hogy a Magyar Szövetség az egységes magyarság, nemzeti kisebbség képviselője. Hivatalos fel fogás szerint ugyanis a kizárólagos képviselő semmiféle szervezet, így tehát a Magyar Szövetség semlikálhat jogot magának.

Kihallgattak négy diákot

(A tankerületi főigazgató a kat. főgimnázium ügyéről.)

A katolikus gimnázium ügyével kapcsolatosan az Aradi Közlöny munkatársa ma felkoreste dr. Pteancu Sándor cluji tankerületi főigazgatót, akit a miniszterium a vizsgálat megejtésével bízott meg. A főigazgató kérésünkre a következőket jelentette ki:

— Megbizatásomat mint kormánybiztos közvetlenül a közoktatásiügyi miniszter irtól kaptam. Egy, sürgönyintézkedés téves címzése folytán a vizsgálat megindítása pár napi késedelmet szenvedett. A dolgok jelenlegi állásáról nem nyilatkozhatom. Ma délután négy diákot hallgattam ki: Pálfit, Holkót, Fleischert és Dávidot. Arról mindenesetre biztosíthatom Arad város közönségét, hogy a

vizsgálat munkájában a lehető legnagyobb lelkiismeretesség és igy-szeretet vezet. Hogy mik az eddigi impresszióim és milyen előterjesztéssel fogok élni? Hivatalos eskümm tiltja, hogy ezekre válaszoljak. Holnap elutazok Clujra, hogy ottani hivatalos teendőimet elintézzem és az úrjvi ünnepeket családom körében töltsém. Tizenötödikén azonban újra itt leszek, hogy kibonyolítsam ennek az ügynek meglehetősen kusza fonálát. Azokról az eredményekről, melyeket vizsgálataim holnap estig fel fognak mutatni, időközben felterjesztést teszek majd a bucuresti miniszteriumnak. Prejudikálni nem akarok!

Ellentét Millerand és Briand között

(A dezavualt francia miniszterelnök.)

PÁRIS. Millerand a francia köztársaság elnöke az orosz kérdésben dezavualta Briand miniszterelnököt. Millerand ugyanis a minisztertanácsban nem járult hozzá, hogy Szovjetországot fenntartás nélkül hívják meg a genoui értekezletre és azt követelte, hogy a szovjet vállalon előre kötelezett séget, hogy a legfelsőbb tanács határozatában foglalt követeléseket teljesíti. A miniszterek az elnök álláspontját fogadták el, noha

Briand már előbb más állásponton volt és a cannes-i értekezleten elfogadta Anglia álláspontját, hogy Oroszországnak csak a genoui tárgyalásokon kellene hozzájárulnia a határozatokhoz. Briandot az elnök állásfoglalása, amelyről táviratilag értesítették, rendkívül felingerelte és elítélően nyilatkozott minisztertársai eljárásáról. Briand hosszas tanácskozott Lloyd George angol miniszterelnökkel.

Talárpróba az aradi törvényszéken.

(A bíróság új formaruhája.)

Egy igazságügyminiszteri rendelet, mely régebben kimondotta, hogy Nagyrománia területén a bírósági tárgyalások funkcionáriusainak, éppenny, mint az Franciaországban, a tárgyalásokon formaruhát kell viselniük. Ezt a rendelkezést, amely a bíróságnak, a vádhatóság képviselőinek és a védőknek külön-külön más uniformist állapít meg, gazdasági okok miatt a hivatalos bírósági faktorok nem nagyon hajtották végre. Ha meggondoljuk, hogy egy ilyen dísztalárnak elkészítése ma Aradon körülbelül 1400 leibe kerül, amely összeg sehogy sincs arányban a bíróság tagjainak fizetésével, (a formaruha elkészítésének költségeit ugyan is mindenkinek a saját zsebéből kell fedezni), plauzibilisnek fogjuk találni a késedelem okát. Egy újabb igazságügyminiszteri rendelet a legutóbbi napokban azonban már szigorú intézkedéseket tartalmaz az iránt, hogy a törvényszéke minden egyes tagja készíttesse el a formaruháját és már a legközelebbi tárgyalási ciklust ezekben az ünnepélyes külsőt kölcsönző köntösökben kell megtartani.

Az Aradi Közlöny munkatársának a mai napon alkalma nyílt arra, hogy Meculescu Sándor főügyész hivatalában meg-

tekintesse a bíróság új hivatalos öltönyét. Ez az impozáns ruhadarab teljesen hasonlatos ahhoz, amilyent a francia itélethozók viselnek. Bokáig érő, bő, vállban puffos reverenda ez, hatalmas széles ujjakkal, rajtuk alul körülbelül másfélméternyi széles selyem vagy bársony hajtókával. A bő tógát derékban selyemöv fogja össze, amely előtt éppenny, mint az egyházi cingulus, körülbelül a térdig ér le. A nyakban plisszirozott, fehér zsabó van. A balvállon át elől-hátul a könyökig érő széles selyemszalag van vetve és odavarrva, amelyen elől és hátul két tenyérnyi széles szőrmérojt, amely az ügyészeknél fehér, bírónál jegyzőnél, védőnél más és más színű és így megkülönböztető jelül is szolgál. A fejdísz karima nélküli lapos fekete bársonyból készült, tányér sapka, amely nagyon hasonlít a tengerészek fővegéhez. Ennek oldalára éppenny, mint a katonasapkákban van, arany, illetőleg ezüst zsinórzat kerül. A bíróság tagjainak az arany, a vádhatóság képviselőinél az ezüst zsinór jelképezi a hivatást. Kor, illetőleg hivatali felsőbbség szempontjából zsinórzatok száma körülbelül ugyanazt jelenti, mint a katonaságnál vagy rendőrségnél a díszítéskö. A védők sarkáján nem zsinórzat van. Ugy érte-szülni, hogy a bíróság valamennyi tagjának már e hó végére elkészül az új dísz öltönye.

Februárban felosztatják

a magyar nemzetgyűlést

BUDAPEST. A Nap arról értesül, hogy a nemzetgyűlést február közepén fel fogják osztatni és március közepére írják ki az új választásokat.

BUDAPEST. A nemzetgyűlés tegnap folytatta az indemnitási vita tárgyalását, amelynek kapcsán Kovács István képviselő erős hangú beszédben kelt ki a kormány ellen. Hangoztatta, hogy a nemzetgyűlés megérett már a felosztatásra. A királykérésben kompromittált képviselők ügyére is kitért és kijelentette, hogy ezeknek az állásfoglalása teljesen ellentétben áll a nemzet többségének hangulatával.

A hadimilliomos teája.

(A kedélyes házigazda és érzékeny művész.)

Hadimilliomos. Tehát megengedheti magának, hogy szalonjában vendégül lásson irokat és művészeket. A könnyen szerzett milliók lehetővé teszik, hogy a Mecénás szerepében lezseljen. Idegen művészek és irok jártak most Aradon a Napkelet társasága. Hadd vigyük el hírt a körüton levő szellemi előkelőségek. Hadd tudja meg az egész világ, hogy ő minden szépet jóért és nemeseget rajong, hogy ő nem közönséges lélek. Csak egy szerény kis téra hívja meg a társaságot. Amennyire Aradon lehetséges, fényben uszik az egész lakás. A háziasszony fogadja a társaságot. A hadimilli ur egyelőre még nincs otthon. Hirtelen vajami jó üzlet kínálkozott, és azt nem lehet még a vendégek kedvéért sem elszalasztani.

A szobaleány és az inas ezüsttálakkal jelennek meg. A tálcákon levő csészékben illatos tea igazi hadimilli. Khinában termett tea párolog. A teán kívül egy kis szendvics, egy kis aprósütemény semmi más. Ők nem proco-kodnak, mert ők nem közönséges hadimilli, hanem már előkelők. Ez az előkelőség kinosan lepte meg az egyik művészt. Mert ő szerepelt és még nem vacsorázott. S mert igazi művész, őszinte is. Bocsnatot kér, hogy mindjárt visszajön, amint megvacsorázott. A hadimilli-házilasszony azonban egy kis vacsora miatt nem jön zavarba. Né hány tojásért meg egy kis sonkáért hadimillieknek nem kell a szomszédba menniük. A házilasszony tehát hamar kiadja a parancsot: Terül asztalkám és a művész csakhamar jóízűen falatozik.

Közben megjön az ur. A hadimilli ur. Rózsás hangulatban van, mert sokszorosán megkereste az egyszerű kis tea árát. Tréfálkozó kedvében van a kedélyes leereszkedéssel csap a vacsorázó művész vállára:

— Hja hiába, a színészre mindig éhes!

Hogy mit mondott rá a művész? Hát mit mondhatott volna? Fogta a kálapját, megköszönte ezt a szives vendéglátást és elment a soha viszont nem látásra. A „tapintatos” házigazda pedig ma is azon tűnődik, hogy a művészek ilyen érzékenyek.

— FELGYUJTOTTÁK A BUCURESTI PÁLYAUDVART. Bucuresti. Az északi pályaudvari tűz ügyében megindult vizsgálat minden kétséget kizáró módon megállapította, hogy gyújtogatás történt. (RTI)

HIREK.

Bombamerénylet Szófiában.

SOFIA. Ujabb politikai merénylet történt. A komitácsi két sziguranca ügynököt meggyilkoltak. (RTI.)

BUCURESTI. A bolgár fővárosban történt merénylettel kapcsolatban utólag jelentik, hogy a merényletnek nemcsak két sziguranca (testvére), hanem a sziguranca főnöke is áldozatul esett. (RTI.)

— **OSTROMÁLLAPOT BESZÁRÁBIÁBAN.** Cisenev. Szombaton megjelent az ostromállapotot kimondó rendelet. (RTI.)

— **A volt görög király Romániában.** Bucuresti. Az „Aurora” szerint minél nagyobb valószínűséget nyer az a hír, hogy a görögországi viszonyok arra kényszerítik Konstantin királyt, hogy Romániában keressen menedéket. Allítólag már intézkedés történt, hogy Toma Stelian bucaresti világiát rendbehozzák Konstantin király számára.

— **Zita utazása.** Páris. Zita exkirályné tegnap ide érkezett és Sixtus pármái herceg apósának, Doudeauville gróf palotájában szállt meg. Este erős rendőri felügyelet alatt tovább utazott Svájcba.

— **As írek új elnöke.** Dublin. De Valera helyére Arthur Griffithet választották meg elnöknek. De Valera, az ir. köztársaság volt elnöke visszavonult a magánéletbe. (RTI.)

— **MAGYAR-OSZTRÁK TÁRGYALÁSOK.** Bécs. Bethlen és Schober holnapi tárgyalása elé nagy várakozással tekint a közép-európai sajtó. A megbeszélések elsősorban a nyugatmagyarországi kérdés finansziális részét fogják tisztázni és a kereskedelmi szerződés, valamint a régi közös ügyek likvidálását tárgyalják. Az osztrák hangulat barátságos.

— **Romal támadásra készül.** Konstantinápoly. Angorai lapok szerint Kemal pasa nagy offenzívát készít elő a görögök ellen. (RTI.)

— **Román-angol nász.** London. Angol lapok szerint, az angol és román királyi házát újabb kötelékek fogják összekötni, amennyiben a walesi herceg nem sokára eljegyezi Ileana hercegnőt. (RTI.)

— **Dosztojevszkij.** Karamazoff Testvérek Magyar fordítása és több könyvkiadás érkezett Kelet hírlapirodába.

— **Felrobbant gyár.** Budapest. Az aszfaltasszonyfal vegyészeti gyárban, amelyet a volt hadifogolytábor barakkjaiban rendeztek be, robbanás történt. A robbanás következtében a falak összeomlottak és a gyár néhány pillanat alatt lángtenger volt. A gyár felügyelője nem vesztette el lélekjelenlétét, fellármázta a munkásokat, a kik kimenekültek az égő gyárból. Ennek ellenére egy munkás meghalt és több megsebesült. A kár több millió korona.

Barth Lajos megírta végrendeletét.

(Ké lesz a világhírű autogram-gyűjtemény?)

A világot járó aradi szülöttesü Barth Lajos, aki The World (a világ) című autogramgyűjteményével egyik hónapban Svájcban tartózkodik, majd Münchenben, Brüsszelben, Bucarestben, Bécsben, Londonban tűnik fel, sehol sem feledkezik meg arról, hogy aradi ember. Van benne bizonyos lokálpatriotizmus, amely világméretű utijában még csak meg erősödött. Akármelyik híres embernél jelenik meg, mindig büszkén hangoztatja, hogy aradi ember. Ezzel a lokálpatriotizmussal kiérdemelte a „híres aradi” melléknevet. Olykor-olykor Aradra jön pihenni, ahol sok régi ismerősét keresi fel és ilyenkor se vége, se hossza az érdekes epizódok elbeszélésének.

Most, hogy Barth Lajos ismét Aradon tartózkodik, érdekes dolgot tudunk meg a nevezetes autogram-gyűjtőről, amely legjobban jellemzi azt a ragaszkodást, amellyel Barth Lajos szülővárosa iránt viseltetik. — A mikor Barth Lajos 1918-ban Aradról Budapestre utazott, eszébe jutott a mulandóság és végrendeletet készített. A végrendeletet dr. Bojár István budapesti közjegyző őrzi a levéltárban. Ebben a végrendeletben Barth Lajos megemlékezett Arad városáról. A végrendelet úgy szól, hogy Barth elhalálozása esetén a The World az aradi jótékony nőegyesületek birtokába megy át. A nőegyesületek harminc esztendőig bírják a világhírű könyvet, amelyet hetenként egyszer kötelesek beledíj mellett Budapest közszemlére kitenni. A befolyó jövedelem a nőegyesületek. A 30 esztendő leteltével a könyvet Arad város akkori főispánja és polgármestere veszik át, akik kötelesek lehetőleg amerikai lapokban meghirdetni, hogy az autogram-gyűjtemény, amelyért Pieropont Morgan amerikai milliárdos már félmillió dollárt kínált, örök áron eladó. A könyvvételéről Arad város legnagyobb terén vakok, tüdőbetegek és elmebetegek részére kórház alapítandó, amelyet Barth Lajos nevével kell elnevezni.

Ez a tartalma Barth Lajos 1918-ban készült végrendeletének. Hogy megvan-e még eredeti formájában a végrendelet, hogy nem készítette-e azóta másikat a mester, azt nem sikerült megtudnunk. Barth Lajos erre vonatkozólag diszkrét hallgatásba burkolódzik.

— **LENIN NEM MEGY GENUÁBA.** Moszkva. A szovjetkormány nem fogadja el Leninnek a genuai konferenciára való meghívását, hanem helyette valószínűleg a központi végrehajtóbizottságból fognak tagokat delegálni a legmesszebbmenő felhatalmazásokkal ellátva, hogy résztvegyenek a tanácskozásokon.

— **Szabadlábrahelyezések** kaució ellenében. Még a múlt hó végén hírt adtunk arról a gyilkosságról, a melyet Aradszentmárton községben követtek el. A vizsgálóbírósa annak idején letartóztatta Müller Antal és Zeiner Márton odaváló parasztagadákat, akikről bebizonyosodott, hogy egy korcsmai verekezés után ők ölték meg Fritz János gazdátársukat. A vizsgálóbírósa a mai napon mindkét terheltet 5—5 ezer lei kaució ellenében szabadlábra helyezte.

— **Arad egy hónapja.** A városi orvosi hivatal ma állította össze decemberről szóló kimutatását, amely szerint a múlt hónapban 14 tifusz, 11 difteritisz, 18 scharlach, 4 trachoma, 20 vérháj esetet jeleltettek be. A kórházban a múlt hónapban 612 beteg volt ápolás alatt. A gyermekórházban 242 beteget ápoltak. Az anyakönyvi hivatalban 126 születést, 99 halálozást jeleltettek be és 69 házasságkötés történt.

— **Bejelentett bűz.** Antal János, a városi közlelmzési vállalat igazgatója ma bejelentette dr. Robu János főpolgármesternek, hogy a gabona zár alá vételének rendeletének érvénybelépése óta 400 ezer kilogramm bűzt jeleltettek be.

— **Autóvizsga.** Az aradi államrendőrség autógyógyoszlálya felhívja az autóvizsgára jelentkezetteket, hogy három napon belül a vizsga letétele végett jelentkezzenek az ügyosztálynál.

— **Razzia.** A rendőrség az elmúlt éjjel ismét razziaát tartott, amelyen negyven egyént állították elő. Ezek közül többről kiderült, hogy régi bűntettek részesel. Az elfogottak között sok az állásnélküli csavargó is, akik ellen megindították a kitoloncolási eljárást.

— **Árverés a vasútnál.** A vasúti kocsikban talált tárgyak nyilvános árverését január hó 21-én délelőtt 9 órakor tartják meg. Az árakat a venni szándékozók közvetlenül az árverés előtt az állomási raktárhelyiségben megtekinthetik.

— **Eljárás csalásért és tiltott határátlépésért.** A királyi ügyészség a mai napon Kirpacs Traján, Kirpacs Julianna, Kirpacs József és Gruics György szabadhelyi és galsai cigányok ellen csalás miatt megindította az eljárást. Ugyancsak vizsgálatot indított a királyi ügyészség Décsi Viktoria, Csoknyai Lajos és Reinhardt Adol ellen tiltott határátlépés miatt, valamint Sajtó Mihály ellen lopás büntetéből kifolyólag.

— **Szünetel a bérbeadó-bizottság.** A lakásbérbeadóbizottság elnöke Orezeanu tábiabíró elutazott Aradról. Mindaddig nem tart a bérbeadó bizottság ülést, amíg Orezeanu elnök vissza nem tér. Az elnök körülbelül e hó 24-én jön vissza Aradra és valószínűleg akkor is fogja tartani a bizottság a szünet után az első ülést.

— **Vigyázz a lakással!** Epstein Simon Strada Unireii (Fábián Gábor utcai) lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásának nyitva hagyott ajtaján egy tolvaj belopódzott és 500 lei értékű fehérneműt lopott el. Ezzel kapcsolatban az államrendőrség figyelmezteti Aradváros közönségét, hogy az

ajtókat és ablakokat tartsa oszukva és a nyitva hagyott lakás hagyja őrizet nélkül, mert a lopások és rablások legnagyobb része őrizet nélküli és nyitva hagyott lakásokban történik.

— **A BOHUS VAGYON ZÁRLATA.** Mint ismeretes körülbelül fél évvel ezelőtt bűnügyi zárlatot rendelt el a bíróság báró Bohus László és Zsigmond aradi földbirtokosok vagyona ellen egy birtokvásárlási ügyből kifolyólag. Az ügyvel időközben a tábla is foglalkozott és elutasította a vád képviselőinek a vizsgálat kiegészítésére vonatkozó kérelmét. Ezzel kapcsolatosan Bohusék ügyvédjének fel-folyamodására a bíróság holnap fog határozni affelől, hogy feloldja-e a Bohus vagyont a zárlat alól.

— **A Habsburgok ellen.** Prága. A cseh külügyi bizottságban Benes nyilatkozott a cseh-osztrák egyezményről, amelynek éle a Habsburgok restaurálása ellen irányul. Benes megcáfolta az olasz Karlsta-propagandáról elterjedt újsághíreket és kijelentette, hogy Olaszország és Csehország álláspontja a Habsburg-kérdésben azonos.

— **Tiltakozás a cenzura-rendelet ellen.** Bucuresti. A bucaresti újságírók szindikátusa tegnap reggel ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy tiltakozó táviratot intéznek a kormányhoz a cenzura-rendelet ellen, valamint ennek a rendeletnek a hatályon kívül helyezése és a sajtó dekrétumoknak az alkotmány előírta fórumok által leendő elbírálása ügyében. Ugyancsak ilyen tiltakozást terjesztett fel a sajtószövetség is. (RTI.)

— **GAZDÁT CSERÉL A VÁROSI KÁVÉHAZ.** Ugy értesülünk, hogy a Városi kávéház gazdát cserél. A Karácsony Testvérek cég tagjai egy román pénzszármű megbizásából folytatják a tárgyalásokat a jelenlegi tulajdonosokkal és már másfél millió leit fel is ajánlottak.

— **Russzinkoban megszűnt a statárium.** Prága. A csehszlovák minisztertanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy Russzinkoban felfüggeszti a statáriumot és a katonai diktatúrát.

— **Az AMTE-ből szépségversenyének I-ső díját Frank Irénke, II-ik díját Seres Böske, III-ik díját Vekus Böske urhölgyek nyerték meg.**

— **Egyetemi hallgatók kulturális előadása.** A megyei prefektúra ma engedélyt adott a oluji egyetemi hallgatók egyesületének, a Crisanának, hogy a megyében három napon át nemzeti, kulturális és egészségügyi előadásokat tartson. Az egyetemi hallgatók egyesületének több csoportja van és így csoportokban fog előadásokat tartani a megye három helyén.

— **Ferdinánd exoár nőül.** Bucuresti. Bécsi jelentés szerint Ferdinánd volt bolgár király nőül vett egy Kronek nevű bécsi asszonyt. (RTI.)

— Agitálnak az osztrákok.
Bécs. Az elszakított Nyugatmagyarország tartománygyűlését Kismartonban hívják össze. Az egyes osztrák pártok már megkezdtek agitációjukat. A keresztényszocialisták több helyen gyűléseket tartottak. A német paraszt-párt, a szociáldemokraták és a nagynemetek pártjaik megszervezésén dolgoznak.

Irodalom és művészet.

A Edösey-Egyesület IV-ik zsúrja.

Kevesektől ismert, inkább csak a maga benső munkásságának, mint a nagyközönségnek élő értékes aradi embert mutat be vasárapi zsúrján a Kőlcsey-Egyesület. Az illető Csillag Imre volt államvasuti főmérnök, a legújabb magyar Faust-fordító. A nagy német költőről és hallhatatlan műveiről írott értekezése alkotja majd a vasárnap délutáni zsúr magját. E köré csoportosulnak a fordításból vett szemelvények, melyeket ifj. Vas Gusztáv ad elő és Zoltay Mátyás zenei tanár nyolc apróbb kompozíciója. A tehetséges muzsikust, aki maga játsza a művet, művészekül felesége fogja kísérni. A változatos program részleteit vasárnapi számunkban közöljük.

• Poór Liliának a cluji magyar színháznak műsorváltozása miatt hirtelen el kellett utaznia és így a csütörtök estére kitűzött 40 éves asszony helyett a Cărevics Szónya szerepében Mágory Micivel kerül előadásra.

• Bucsukeringő. Péntek este hedszer kerül színre László Andor fel léptével Strauss Oszkár nagy sikert aratott operettje, melyben Vera Lisavetta pompás szerepét ezúttal is Horváth Mici játsza. A II-ik felvonásbeli híres Balalajka táncot eddig minden előadásán Horváth Micinek és Sebestyén Jenőnek négyszer kellett megismételni.

• Velencei levél. Deák Béla tiradi zeneműkiadó kiadásában a mai napon került nyilvánosság elé Cul. I. Mass new-yorki zeneszerző hangulatos „Velencei levél”-e. A kedves, színes melódiájú költőt, melynek szövege egy dalba fojtott velencei emlék, az angol eredetiből szép magyarsággal van átfordítva, ajánljuk olvasóink figyelmébe. A kötet címlapja, mely Lóránt Sándor stílusos munkája, szintén teljes elismerést érdemel.

• Még csak néhány napig láthatók azok a csodálatos bűvészműtárványok, amelyeket Ottó Safern világhírű bűvészmester és manipulátor a Modern Kabarében esténként produkál. Faludy Károly táncművész hihetetlen ügyességű táncszámai valósággal ezen zácións számba mennek. A többi szereplő is elsőrangú. Előadás után reggelig parkettánc.

• Bolond. Az operett-társulat fokozott ambícióval készül a Bolond repizére, melyből az egész operett-társulat Timisoaran délelőtt és délután Jakabffy Dezső rendező és Csányi Mátyás karnagy vezetésével szorgalmasan próbál úgy, hogy a házi főpróba pénteken itt Aradon meg is lesz tartható. A Bolond bemutatója szombat este lesz, kétségkívül nagy sikerrel, mert Rákosi Jenő kitűnő szövegéhez mellő muzsikát írt Szabados Béla, az országos hírű zeneszerző. Tyron Silvian ki a Bolondban Bimbilát játsza, gyönyörű hangjával nagy sikert fog érni.

míg Inke Rezső Bimbó tragikomikus szerepében sokoldalúságáról tesz majd tanúbizonyságot. A darab vasárnap és hétfőn is műsoron van.

• Aladár nem számár. Szombat délután 3 és fél órai kezdettel a jó gyermekek részére ezen kedves és mulatságos gyermekoperettet tűzte ki az igazgatóság. A címszerepét a gyermekek kedvence, Faludy Károly játsza.

• Vasárnap délután ez idényben először kerül olcsó helyárak mellett az Offenbach nagy látványos operette színre, melyben László A. Horváth M., Halmos M., Sebestyén, Szegő L. és Kallós játszik a főszerepeket.

• Az aradi színháztársulat timisoarai vendégzereplése. A „Temesvári Zeitung” a következőket írja az aradi színháztársulat timisoarai vendégzerepléséről: Tegnap este nyitotta meg Róna Dezső Stolz Róbert népszerű és fülbe-mászó dallamokkal telt „Szerencsejanc”-ával rövid vendégzereplését, mellyel a telt ház közönségének élvezetes estét szerzett. Az élénk és minden mozzanatában sikerült előadásán Szegő Lili, mint temperamentumos és ügyes jancu szubrett az előző Halmos Mici kitűnő játékával és énekével, a férfiak közül Sebestyén Jenő, mint kiváló táncoskomikus, a nagyszerű Inke Rezső és Selmeczy Mihály váltak ki. Különös dicsőítést érdemel Jakabffy Dezső az ötletes rendező és Sebestyén Jenő a táncos betanításáért. Gellért Pál dirigált. A közönség nagyon jól mulatott és bőséges tapsal adózott.

• Az „Aradi Színháztársulat” Egyesület” elnöksége a taggyűlés ivvel el-látottakat tisztelettel kéri, hogy a taggyűlési levelet ifj. Vas Gusztáv Ácsev. felügyelő címére Arad Ácsev. igazgatóság a legközelebbi időben beküldésével szíveskedjenek. A taggyűléshez esetleg befolyt közpénzügyi adományokat vagy tagdíjakat is ugyanitt kell befizetni.

MOZI. • Heltai regénye az Apollóban. A magyar filmgyártás, amely úgy-ahogy kilógott a rohanva fejlődő külföldi filmművészet után, idénny év óta mérföldes lépésekben hozza be az elmulasztottakat a ma a budapesti Corvin- és Star-filmgyár a legjobb már kák közé tartozik a nemzetközi film-piacon. Gyors egymásutánban kapjuk a nagyvonalú művészettel megalkotott magyar filmeket, melyek kitűnő a versenyt a német és amerikai filmekkel is. Így az Apolló udonsága, Heltai Jenő mely drámai hatása regénye „A III-es”, amely két nap óta valósággal csodákozásban tartja a publikumot; Kell-e ennél tökéletesebben megrendeztet, érdekesebb és hangulatosabb film? ez a film dicsőítségét fog szerezni a magyar irodalomnak és magyar művészetnek az egész világon, amiben nem kis részük van a dráma szereplőinek: az elegáns Kertész Dezsőnek, a szép Farkas Anóniának, a gazdag tehetséges Rajnai Oskárnak, a kitűnő Balassa Jenőnek és a szereleimről oly híressé lett Becker Babynak. Heltai pompás regényét csütörtökön utóllára vetíti az Apolló.

• Henry Porten, a mozibátori közönség kedvencének filmbemutatója péntektől kezdve az Apollóban.

• Szencsácós vigjáték az Uránia-ban. Két nap óta zajos derűségről hangos az Uránia nézőtere. „A csodababa” című vigjáték-film nagyszerű, egészséges humora, ellenállhatatlanul kacagásra kényszerítő helyzetkomikumai és ragyogóbbá-ragyogóbb ötletei sugározzák be aranyos derűvel az

emberek arcát. Lubitsch zenitális film rendező ezzel a filmmel bebizonyította, hogy nemcsak a súlyos történelmi témák feldolgozásának mestere, hanem finoman kifejlődött érzéke van a könnyed és szelemes humor iránt is. Annál több ötletességet, mint amennyivel a „Csodababa” című filmkomédiájában ajándékoz nekünk igazán kevés film nyújtott. Nem is szólva a rendezőről, amely Lubitsch kifogyhatatlan sokoldalúságának és zenitálisának trap-páns kifejezője. A nagyszabású vigjátékfilmet még csütörtökön mutatja be az Uránia.

Ötszáz milliót követel

Jugoszlávia Magyarországtól.

BUDAPEST. Kállay Tibor pénzügyminiszter a kisgazdapártban hosszas megbeszéléseket folytatott a pártvezérekkel. A lapok szerint a látogatást az az esemény tette szükségessé, hogy a békeszerződés értelmében élőállatokat kellene kiszolgáltatni, noha erre Magyarország haladékosan nem hajlandó. Az élőállatok azonnali kiszolgáltatása az ország gazdasági helyzetében katasztrófát idézne elő.

BUDAPEST. Az itt székelő jóvátételi bizottság tagjai megjelentek a kormányánál és ismertették Jugoszlávia legújabb követelését. Jugoszlávia 500 milliót követel évente a pécsi szén ára fejében. A békeszerződés rendelkezése szerint Magyarország köteles a pécsi szénbányák termeléséből 52 percentet Jugoszláviának átengedni. Jugoszlávia eddig megfizette a szén, de most azzal a követeléssel áll elő, hogy a szén árát a magyar állam fizesse a bányáinak tulajdonosának. A Duna-gőzhajózási társaságnak és a fizetett összegét betűdíjak a jóvátételi összegbe. Hír szerint a jóvátételi bizottság jogosnak ismeri el Jugoszlávia követelését. A lapok szerint Magyarország képtelen a legkisebb jóvátételi összeg megfizetésére és az 500 millió újabb horribilis megterhelést jelentene.

LEGUJABB

A német helyzet nem javult.

Berlin. Pénzügyi körökben nem nagy eredményt várnak az antant moratóriumtól, mert Németországnak ebben a költségvetési évben 2 milliárd aranymárkát kell fizetnie. Tehát a bankjegyinfláció nem szűnhet meg.

A magyar osztrák tárgyalások.

Bécs. A magyar osztrák tanácskozások sorrendjét tegnap hivatalosan megállapították. Elsősorban a Nyugatmagyarország átadásából származó osztrák pénzügyi követelések és a gazdasági kárpótás kerül szóba. Ezután a Kereskedelmi egyezményről tárgyalnak. Ennek alapjául az 1920. év novemberében megállapított élelmiszer szállítási szerződés szolgál. Ugy hírlik, hogy politikai megállapodásokra is sor kerül, amelyekhez Bécsben igen nagy reményeket fűznek. Politikások azt be-

szélik, hogy Ausztriának a nyugatmagyarországi megszállásból kifolyólag 40 milliárd osztrák korona kiadása volt.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (január 11.):
Dollár 130—, márká 0-80, dinár 1-90, szokol 2-10, magyar korona 0-21 és fél, budapesti kifizetés 4-60, bécsi kifizetés 48, berlini kifizetés 0-78, francia frank 12—, prágai kifizetés 2-16.

Zürichi nyitás (január 11.): Berlin 295, Newyork 517, Milano 2225, Prága 845, Budapest 85, Zágráb 180, Bucuresti —, Varsó 17, Bécs 17, lebélyegzett osztrák korona 9.

Budapesti nyitás (január 11.): Napoleon d'Or —, dollár 609, francia frank —, angol font —, márká 359, rubel 50, leu 498, szokol 994, dinár 802, lengyel márká 20, osztrák korona —, lira —.

Zürichi zárlat (január 11.): Berlin 285—, Newyork 516—, Milano 2215, London —, Páris —, Prága 835, Budapest 85, Zágráb 180, Bucuresti —, Varsó 17, Bécs 17, lebélyegzett osztrák korona 9.

Budapesti zárlat (január 11.): Napoleon d'Or 2345, dollár 611, márká 364, osztrák korona —, rubel —, leu 484, szokol 995, dinár 797, lengyel márká 20-5.

Budapesti értékpapírok: Angol-magyar 730, Földhitel 2500, Magyar hitel 1860, Kereskedelmi bank 6875, Leszámloló 750, Osztrák hitel 1020, Concordia 2100, Gízella 2500, Boccsini 5500, Általános köszén 9925, Salgó 4850, Urkány 5700, Baróti 1030, Izzó 5200, Magyar cukor 16500, Ganz danobius 32300, Ganz villamos-sági 5500, Rima 2310, Schlick 1040, Egyesült fa 580, Nasici 17300, Neuschloss 648, Országos fa 1065, Szlavonia 1500, Viktoria 560, Adria 6450, Közuti 960, Déli vasut 1350, Államvasut 3965.

A cannesi konferenciáról érkezett jelentések nem hoztak biztatót. A két milliárd arany-márkás jóvátétel kedvezőtlen Németországra. A márkahossz ma már befejezését nyert. A német valutajegyzések negyven ponttal 350-ig visszazuhantak. Az érték-papirtőzsdén a pénzügyi nem enyhült. A terménytőzsdén vonatott volt az üzletmenet. A mai árak a következők: tiszavidéki buza 2350, fehér és postmegyei 2330, rozs 1500, tengeri 2050, korpá 1120.

Sport.

— MAGYAR LABDARUGÓK OLASZORSZÁGBAN. Livorno. A Provercelli csapatot a budapesti F. T. C. 3:1 arányban leverte. Az F. T. C. holnap Firenzében, vasárnap Velencében játszik. A csapat kapitány ma táviratot intézett Budapestre, amelyben arról panaszkodik, hogy úgy a livonoi közönség, mint a versenytársak terrorisztikusan léptek fel a magyarokkal szemben honfitársaik ellenében.

Legolcsóbb CZETTEL-nél a caransebesiournér.

Strada Matei Corvin
(Hunyadi-utca) 2. sz

Tilos csatlakozni!

(A szövetségesek Auszria ellen.)

ROMA. A Corriere della Sera írja: Abban az esetben, ha ulonnan megállapítják Németország fizetési kötelezettségét, Olaszország is részesedést követel.

PARIS. A Petit Parisienne írja: Külön bizottság vitatta meg azokat az ellentéteket, amelyek Franciaország és Belgium között a jóvátétel és a prioritás dolgában felmerültek. Véglegesen 720 millió arany márkában állapították meg azt az összeget, amelyet Németország az 1922. költségvetési évben fizetni tartozik. Ebből Belgium 580 milliót kap. A megmaradó 140 millió Franciaországnak jut, míg Anglia lemond a maga részesedéséről.

PARIS. Ma nyilvánosságra hozzák az angol-francia szerződést. Az Echo National, Clemenceau lapja szerint Franciaország nemcsak a tengeri haderejének növeléséről mondott le, hanem arra kötelezte magát, hogy a Rajna bal partját kiüríti, a szárazföldi hadsereget csökkenti és Szovjetországot elismeri.

CANNES. A szövetségesek képviselői foglalkoztak Ausztriának Németországhoz való csatlakozása kérdésével. Franciaország fenntartotta aggályait és ehhez az olaszok is csatlakoztak. A szövetségesek újból megüjtik a csatlakozást.

CANNES. A legfelsőbb tanács ma délelőtt meghallgatta a német delegátusokat.

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF

felel

KÁVÉ TEA és RUM

Cukorka és Csokoládé,
Liqueur, Cognac és Cakes
legnagyobb választékban az 1194

ATLANTIKA

KAVÉ és TEA behozatalánál
Arad (Fischer E.-palota) kapható.

SHELLACK

bármily mennyiségben kapható

Fischer Armin

festéküzletében, Strada Bratiannu
(Weitzer János-utca) 9. 11598

Elsőrangú

magyar-német levelezőt

és egy segédkönyvet

keres temesvári gabona cég.

Írásbeli ajánlat

Montag Testvérek

Timisoara (Merbi-palota) oimzendők. 152

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket az Aradi Közlöny szerkesztője fogadja.

Minden apró hirdetés ára 75 ban, vastagabb betűvel 1 lei 50 ban.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 3 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 lei 50 ban.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„ROMOK”. Csütörtökön 04 lesznek. 11598

Alkalmazás.

FIATAL nős vizsgálózt lokomobil gépezelő és stabil-fűző állást keres azonnali belépésre. Cím: Vida Lajos Nagyzerend Arad megye. 162

FIATAL gyermektelen házaspár házmesteri állást keres. Cimeket a kiadóhivatalba kér. 160

MOLNÁRSEGÉD meilőbbi belépésre kerestetik. Braun-malom Ujmikelaka. 11507

SZALLAGFÜRESZES gépmunkást és egy kifutó fiút felveszek. Aufricht Miksa fakeskedése Arad. 11506

INTELLIGENTES Fräulein wird zu einem 6 jährigen Knaben gesucht. Naheres in Kelet Annonzenbüro. 11507

HELYBELI több évi gyakorlattal bíró bor pálinka pincemester állást keres. Cím a kiadóban. 164

MODERN lámpaernyek készítését olcsón vállalom. Cím a kiadóban. 700

Vétel és eladás.

ÉLŐHALAT. legcélszerűbb csütörtökön beszerezni Luttwák cégnél. 159

JÓ ELADHATJA MŰTÁRGYAIT, képeit, porcellán-, bronz és márványfigurákat, szőnyegeket, török kendőket, antik bútorait, zongoráját, modern dísz tárgyait, japán vázát, régiségeit, ha elviszi a Szépművészeti Szalonba Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Orfúty-palota. 11911

TEKERCS CSOMAGOLÓPAPIR vékony kapható Knieszer könyvkereskedésében Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca). 11851

AJÁNDÉKTÁRGYAK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer Eliz-palota.) Antik és modern porcellánok, bútorok, szobrok, figurák, vázák, festmények, metszetek, perzsa szőnyeg, ezüstművek vétele, eladása, cserélése és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

HASZNÁLT REZET bármily alakban legmagasabb áron vesz Vuchetich gépműhelye Píara Stefan Cel Mare (Béla-tér) 1. az üzlethezetőséggel szemben. 108

EGY pár héliq szőnyegeket ezüstöt legmagasabb áron vesz Szalon Artistique Fischer Eliz-palota. 11891

UTAZÓ-BUNDÁK lábzsákok legolcsóbban kölcsönbe is Schächternél, Píara Plevnei 5. 137

EGY finom hangu hegedű és egy cselló kapható. Cím a kiadóban. 142

HASZNÁLT ÓLOM megvételre keresetük. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

ELADÓ HÁZ, 2 szobás lakás és melléképülettel, azonnal elfoglalható. Mikolay. Bertalan-utca 1b) Mosóty-telep. 157

Ellátás.

ELLÁTÁST kaphat hivatalnoknő magányos urinónél. Cím a kiadóban. 158

Oktatás.

ANGOL NYELVMESTERT keresek. Cím a kiadóban. 500

Különléle.

EZERJÓFU gyomoreltér, pártatlan hatásu szer gyomor és bél bántalmak elvágytalanság, hányinger, felfuottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógyszertár Aradon. 10831

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhivatalba fáradni, úgy feladhatja a következő helyeken:

WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca.)

„KELET” hírlapelárusító és hirdetésfelvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1.

HAÁSZ ügynöksége Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2.

MANDE, Boulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15, szám alatti papírüzlet.

SZIRMAI adásvételi irodája Str. Trilunul Axente (Damjanich-utca) 14.

III. KLEIN MÓR könyvkereskedésében Boulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.

„VICTORIA” általános Kereskedelmi iroda Píara Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

FRIEDMANN ingatlanforgalmi irodája utján Str. George Bariiu (Rákóczi-utca) 1.

UTLEVELEK

GYORS ES CSINOS

BEKÖTESET

VALLALJA

AZ

ARADI KÖZLÖNY

KÖNYVKÖTESZETE.

Breszler & Friedman

nemzetk. szállítók.

WIEN, I., Rudolfsplatz 3.
(a Metropole szállónál.)

Telefon 62-6-26.

Távírócím: „Expressdienst”.

Kifejezetten speciális
erdélyi szállítók.

Olesó fa pausális árak franko
Braşov, vagy más erdélyi állomás

Magyar bejegyzett cég.
Magyar levelezés. 163

Dr. Boér Kálmán

kereskedelmi ügynöksége, bizományi és ingatlanforgalmi irodája Arad. Str. Moise Nicoara 10. szám. (Petőfi-utca.) Telefon 270. A külföldre utazó közönség szíves tudomására hozom hogy a Str. Marasesti (Kossuth-utcai) államrendőrségi laktanya mellett levő Weiss Dávid-féle nagykereskedésben 11598

UTLEVÉL GYÚJTÓHELYET

létesítettem ahol az utazni szándékozótól az utleveleket a vízum beszerzése végett átveszik. Az utlevelekre a szükséges vízumokat, utólagos díjazás ellenében a leggyorsabban s legolcsóbban felelősség mellett beszerezzük.

Keresünk

lehetőleg irodának alkalmas

3-4 szobát

földszinten vagy első emeleten belvárosban. 161

Címet kérjük „FATERMELŐ” jelige alatt kiadóhivatalba leadni.

Veszek vékony Borangic-et

jó áron, minden mennyiségben, kis vagy nagy matringban. Ajánlatok

Societate a Generala de Publicitate Schulder & Berger „Borangic” jelige alatt Bucuresti Karagheorghievici 9. intézendők. 139

Könyvkötészeti tanulóleány

felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Csunya nők szépek,
szép nők szebbek
lesznek a HAJÓS-féle

DORÉ-CRÉME

használati útján. 10175

Hajfestő „Melogen”
ellsmert legjobb gyártmányú fekete és barna színekben. Ára 35 K. Fentiszerek kaphatók

Hajós gyógytárban
Aradon, Bulev. Regina Maria 22.

Az „Aradi Közlöny” apróhirdetéseit mindenki olvassa.